

Vymáhající věřitelka nastupovala pro dluh pozůstalostní exekucí na jmění dědiček, přihlásivších se k pozůstalosti bezvýjimečně. V době exekučního návrhu byla sice pozůstalost již projednána, nikoliv však ještě odevzdána. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Otázkou je, ručí-li dědic za dluhy pozůstalosti do odevzdání její jen jméním jejím či také svým vlastním. Jen jméním pozůstalosti, a to i tehdy, přihlásil-li se bezvýjimečně. Do odevzdání pozůstalosti může dluh zůstavitelův od dědice býti žádán a tudíž také vymáhán jen jako od zástupce pozůstalosti, tudíž také jen ze jmění pozůstalosti a nikoli z jeho jmění vlastního, které má mimo svou vlastnost dědickou. Tak dle dv. dekr. ze dne 19. ledna 1790, čís. 1094 sb. z. s., žaloby pro nároky proti pozůstalosti mohou proti němu řízeny býti jen jako proti dědici, tedy jako zástupci pozůstalosti, nikoli proti jeho vlastní osobě. Ale i rozsudek, tedy exekuční titul, zní pak proti němu jako dědici neboli proti pozůstalosti a nemůže proto do jeho vlastního jmění býti vykonán (§ 7, odstavec první a § 9 ex. ř.), stěžovatelka tedy neprávem takovou věc žádá. Marne se při tom dovolává § 547 obč. zák. Tento sice praví, že přihlášený dědic představuje zůstavitele, ale rozumí se samo sebou, že jen ohledně jmění pozůstalostního, nikoli i co do jmění jeho vlastního, s nímž zůstavitel neměl ničeho co činiti: tu představuje dědic sama sebe. Rovněž neprávem dovozuje stížnost opak z § 820 obč. zák.: ručí-li dle tohoto dědicové bezvýjimečně přihlášení i po odevzdání pozůstalosti věřitelům pozůstalosti solidárně, nelze z toho nijak vyvozovati, že jim ručí před odevzdáním také svým vlastním jméním, nýbrž jen, že i před odevzdáním ručí solidárně, ale to ovšem jen jméním pozůstalostním. To plyne jasně z porovnání s §§ 281 a 550 obč. zák., dle nichž výmínečně přihlášení dědicové ručí solidárně jen do odevzdání pozůstalosti, pak ale jen do míry svého podílu. Ten smysl tedy má úsudek z opaku slov § 820 »i po odevzdání«, že se co do otázky solidárnosti u bezvýmínečně přihlášených dědiců doba před odevzdáním a doba po odevzdání neliší. Pro otázku ručení vlastním jméním je rozhodna doba odevzdání. 15. kap. obč. zák. jedná o vzetí pozůstalosti v držbu a § 797 praví, že odevzdání jest přenechání v právní držbu, v dalších pak se liší mezi dědicem bezvýmínečně a dědicem výmínečně přihlášeným, při čemž se právě předpokládá, že pozůstalost už byla odevzdána; onen ručí neomezeně (§ 801), tento však jen do míry pozůstalosti (§ 802), t. j. svého podílu (§ 821). Teprve odevzdáním pozůstalosti pomíjí pozůstalost jako zvláštní právní podmět, jmění její se s jméním dědice směšuje, a teprve po tom může býti řeč o vlastním ručení dědice. V tomto případě pozůstalost ještě odevzdána nebyla a jak ze spisů vychází, vymáhající věřitelce jde o svršky, jež jsou osobním majetkem dědiček.

Čís. 1488.

Exekuci na závodní podíl společníka s r. o. jest vésti exekučním prodejem, nikoliv vnucenou správou.

(Rozh. ze dne 14. února 1922, R I 180 22)

Exekuční soud povolil ku vydobytí peněžité pohledávky exekuci vnucenou správou společenských podílů, jež příslušely dlužníkům na společnosti s r. o. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Předmětem exekuce jsou společenské podíly, náležející povinné straně jako společníkům společnosti s r. o., které byly ve prospěch vymáhající strany k vydobytí její vykonatelné pohledávky již právoplatně zabaveny. Jde tedy o exekuci na jiná majetková práva ve smyslu §§ 330 ex. ř. a násl. a to o zpeněžení těchto práv. Zpeněžení řídí se povahou práva, na něž se exekuce vede a platí tu zásada, že zpeněžení dlužno přizpůsobiti, pokud možno, podstatě toho kterého práva (Motivy k exekuč. řádu str. 228, materialie I. str. 557). Ježto společenské podíly jsou převoditelné, tedy zcizitelné (§ 76 zákona ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. zák.), vyhovuje nejlépe povaze jich, když jde o zpeněžení zabavených společenských podílů, nucený prodej, jak uznává to ustanovení čtvrtého odstavce § 76 citovaného zákona výslovně. O vnucené správě se tento zákon vůbec nezmiňuje. Se zřetelem na to a uváživ, že se nejedná o vnucenou správu knih-tiskárny, jež náleží společnosti s r. o. jako živnostenský podnik, ani o vnucenou správu živnostenského oprávnění, podnik tento provozovati, nýbrž jen o zpeněžení společenských podílů na řečené společnosti, povinné straně náležejících, má rekursní soud za to, že zpeněžení to lze vykonati jen nuceným prodejem podílů. Tento způsob vedení exekuce odpovídá nejlépe právní povaze práv těch i předpisu § 76 cit. zákona a jeví se tak nejúčelnějším, vede rychleji k cíli, než vnucená správa, zejména když se přihlédne k námitce povinné strany, jež podle spisů nezdá se býti zcela bezdůvodnou, totiž že jest pochybné, bude-li míti vnucená správa kladný výsledek, zejména, když útraty se správou spojené byly by, jak lze očekávati, dosti značné a její vedení vyžadovalo by pravděpodobně dobu dosti dlouhou. Rekursní soud dospěl tedy k úsudku, že není vhodna vnucená správa jako způsob zpeněžovací ve smyslu § 334 ex. ř., pokládá proto návrh, domáhající se jejího povolení, neodůvodněným.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekurs není odůvodněn a stačí poukázati na důvody napadeného usnesení, jimiž rekursní soud zcela případně ze zákona i z právní povahy závodního podílu dolíčil nevhodnost vnucené správy jakožto exekučního prostředku a správně dovodil, že nejvhodnějším prostředkem exekučním na podíl ten jakožto právo převoditelné a zcizitelné (§ 76 zák. o společnostech s r. o. a § 332 exek. ř.) jest prodej, ježto se tento exekuční prostředek právní podstatě práva toho nejlépe přimyká, jak o tom ostatně svědčí § 76 zák. o společnostech s ruč. obm. Závodní podíl jakožto podílní právo na jmění společnosti, jež určuje se výší kmenového vkladu, není samo o sobě majetkovým právem, které, jak § 334 exek. ř. předpokládá, poskytuje opětovné vybírání plodů nebo jinaké užívání; jediným plodem jeho jest podíl na čistém zisku (§ 82 zák. o společnostech s r. o.), který však postřehnouti lze jednodušeji a lépe pořadem exekuce na pohledávky dle § 294 a násl. exek. ř., kdežto předmětem vnucené správy mohl by býti jen celý provoz výdělečné činnosti, které společnost slouží. Mínil-li stěžovatel, že účelem vnucené správy jest aspoň, že se tím odejme dlužník

možnost, podílem na úkor věřitele nakládati, podává mu proti takové na nakládání dostatečnou záruku již zabavení práva dle § 331 exek. ř.

Čís. 1489.

Městský úřad nemá procesní způsobilosti.

(Rozh. ze dne 14. února 1922, R I 183/22.)

Žalobě proti městskému úřadu v B. procesní soud první stolice vyhověl. Do rozsudku vnesla obec B. odvolání, jež odvolací soud odmítl, ježto nebyla stranou ve sporu. Ku stížnosti obce B. zrušil Nejvyšší soud napadené usnesení, rozsudek prvního soudu i předchozí řízení jako zmatečná a žalobu odmítl.

Důvody:

Řízení v této věci i rozhodnutí nižších soudu jsou zmatečná dle §§ 6 a 7 c. ř. s. Městský úřad je pouze výkonným správním orgánem dle §§ 13, 30, 51 a násl. obec. zřízení pro Čechy, nemá a nemůže mít vlastního jmění, nemůže se proto zavazovati a býti žalován, a nedostává se mu vůbec procesní způsobilosti dle § 1 c. ř. s. Nemohl proto městský úřad v B. odsouzen býti právem k zaplacení, naopak bylo vysloviti z moci úřední zmatečnost dle § 7 c. ř. s. Obec B. do sporu nevstoupila, ježto za žalovanou stranu jednal právní zástupce zřízený dle písemné plné moci obecním úřadem v B. Odmítnutí žaloby odůvodněno je §§ 478 a 513 c. ř. s. Obci B. nebyly přisouzeny útraty rekursu, ježto na sporu není účastna.

Čís. 1490.

Rekurs do usnesení soudu v jazykové otázce není přípustným.

(Rozh. ze dne 14. února 1922, R I 186/22.)

Do usnesení okresního soudu, jímž na českou žádost dostalo se žadateli německého vyřízení, vnesl žadatel recurs a dohlédací stížnost, jímž krajský jako recursní soud vyhověl a uložil okresnímu soudu, by vydal žadateli vyřízení v jazyku českém vzhledem k ustanovení zákona ze dne 29. února 1920, čís. 122 sb. z. a n., § 1 a 2.

Nejvyšší soud vyhověl rekursu prvního soudce, zrušil napadené usnesení a uložil krajskému soudu, by recurs a dohlédací stížnost odstoupil presidiu tamního krajského soudu k příslušnému vyřízení.

Důvody:

Podle § 7 jazykového zákona ze dne 29. února 1920, čís. 122 sb. z. a n., spory — roz. sporné otázky — o užití jazyka při soudech vyřizují příslušné orgány dohlédací jako věci státní správy odděleně od věci, ve které vzešly. K orgánům dohlédajícím na soudy okresní náleží dle § 74 zák. o soud. zřiz. sice sborové soudy první stolice a jejich presidenti, avšak